

RMK I. 935

Istenhez=valo igaz

MEGTERES.

avagy

Szent és Isteni igaz

M O D,

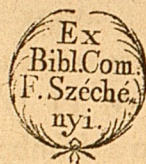
Mint kellyen a' bűnben heverőnc,
életét Isten kívánsága szerént meg-jobbé-
tani, és őtet magához engesztelni.

*Prædicáltatott a' Sáros Pataki Ecclesiában,
5 Auguszt. 1657-ben.*

M E D G Y E S I P A L által.

Nyomtatott Sáros Patakon 1658-ben.

Istenhez=való igaz

MEGTERES.

SAROSPATAKI Ecclesiában prædicáltatott,

5. Auguft. 1657.

Jer. 36. v. 5, 6, 7.

5. Es parancsola Jeremias Baruchnak, mondván: En fogoly vagyok, nem mehetek be az Urnak házában.

6. Azért te menj-be, és a könyvből melleget az én számból irtál, olvasd-el az Urnak szavát a nép hallattára, az Urnak házában bójnec napján. Es az egész Judáhnak hallattára: kic fel-gyűlnec az ő városokból, olvasd-el nekic.

7. Ha valahogy ők le-borulnac engesztelvén az Urat, és kiki mind meg-ter az ő utaról, mert nagy az Urnak haragja, és nagy az ő fel-háborodása, melyről szolt az Ur a nép ellen.

K Enfzeréttetem én ez Leczkére viszsa térni, melyből nem igen régen-is az Urnak nevében szolottam vala néktec. Mert csak nem ugy járt Isten velünk, az ő kegyelmes környülöttünk dajkálkodásában, akkor még csak ijegtevén az egy felől is más felől is érkező-gelő szomorú gonosz hiteknek hallásával: hogy jó idején magunkban szálván, fegyhetetlen poenitentia tartásunkal, az mi ellenünk készülőgető Istenünket, meg-előznők, és Christus által meg-engesztelnők. Melyre való segédül

D

méltoz-

Ad. 1657.

13. Martii,

Fogaras.

méltoztatot-is vala bennünk ez Tanúságra; de csak nem úgy járt mondom, Isten velünk, alyai utánunc járával, mint akkor Jeremias idétt jára Joakim Királlyal, s' a' több néppel. Nagy jó szántában akkoron értésére adatá a' vakmerő Sidó Nemzetségnec, minémő rettenetes nagy veszedelmet szánt volna el az fok istentelenségért rejáoc, ha meg nem térnénc tellyes szivekből lelkekből. Nem, vala a' Király Joakim jelen, mikor Jeremiás Baruchal az Ő Iró Deákjával ezt előben az egész Nép hallattára, az Urnac Házában olvaftatá. Hírével cívén azért Ő néki-is, felviteti a' Könyvet, és olvaftatni kezdvén, még csak három, négy levelet-is alig olvashatának-el benne előtte, felgerjede az Ő haragja: és kapá azt, s' a' Deác kézfél-el-ha fogatá, s' az tűz közepiben veté-bé, s' ott égeté-el. Mely rut vakmerő párt-útésnec fel-jegyzését, ilyen igéckel fejeztetett-

- v. 23. Jer. 36. tá, s' az tűz közepiben veté-bé, s' ott égeté-el. Mely rut vakmerő párt-útésnec fel-jegyzését, ilyen igéckel fejeztetett-
- v. 24. bé az Urnac Lelke: *Nem fel-lélenek-meg, sem ruhájokat nem-szaggaták-meg, a' Király és mind az ő szolgái, kik hallják vala mind ezeket. Mit cselekezic az Ur Isten? Hivatja a' Prophétát, s' mond néki: Terj viszfira, és végy más könyvet, és ird belé mind az előbbi szököket, mellyec valának az előbbi könyvben-- Es a' Joakimnac a' Juda Királyának mond meg-- Azt mondja az Ur Joakim felől a' Juda Királyafelől: nem leszen néki helyében való, a' ki Dávid székében üljön, és az ő holt teste el-vetettie nappal a' hévre, és a' dörre ejszaka. Es ecképpen cselekedéc a' Propheta: meg iratá a' könyvet, és annak felette többet irának belé. Majd ezen formán vévőc mia' mi kegyelmes jó Istenünk nec, ez helyből vagy igékből tétetett alyai meg-intését: fűlünkben-is alig tövéc az, nem hogy meg félemlvén hanem ruhánkat, szivünket meg-szaggattuc volna: nem találattéc a' ki csak el-szánta volna-is magát, az Istenhez való fegyhetetlen meg-térésre: valamennyin*

nyin vagyunc mindnyájan testi bátorságban merülenc. Fel-nyitá hízem Isten szemünket: mikor minden örömer és dicsőiséget várnanc, ranc hozá véletlen a' dühös ellenféget, édes hazánk nac szébb és épjebb részét széllel fujtatá-fel, többire minden javainktól meg fosztata, fok édes felebarátinkat, atyánc fiait fegyvernec éleivel le-vágatá. Megijedtűnc vala ug'a' akkor egy keveysé, és csak nem élenc kétségben; de csak már-is el-felelkezűnc a' rajtunc esett csapásokrol, kiváltképpen Istenhez való tisztűnkrol: hogy ez kemény nagy útésre, igaz fegyhetetlen poenitentia tartásra aadtuc volna magunkat. Melyhez képest, könyű által látni, hogy csak elől-jároja volt az e' kédig való nagy csapás, a' következendő sockal nagyob romlás nac. Mely bizonyal az oráját sem tudjuc, rejánc következic, ha hirtelen az Isten kemény kezei alát magunkat igazán meg nem alázván, tellyes szivből Ő szent Fel-fégéhez meg nem tévűnc. En az én Uram nevében, e' szent tisztetekre fel-indéráftokra s' meg-tanéráftokra, mint hogy igéretem-is tartja, állottam mostan-is elő. Oh a' nagy Istenért, avagy csak a' magatoc még merő azon nyers és véres példátokkal indérattván, legyetec azon, hogy avagy csak ez másodszori Tanétás immár ne légyen, újabb és utolsó bizonyfag-tétel ellenetec!

Ez fel-vött igéc Jeremias Propheta szavai Baruchoz. Parancsolat pedig ez. Kettő a' dolog benne: 1. a' Parancsolat maga, v. 5, 6. 2. a' Vége avagy czélja annac, v. 7.

1. A' Parancsolatban ezec vannak: 1. a' parancsoló, Jeremias ez: 2. a' kinc a' parancsol, Baruch az, az Iró Deác v. 5. Holot ez szök, *én fogoly vagyoc nem mehetek-bé az Urnac házában; meg-előző ízők.* Mert azt mondhatta volna Baruch: Meny magad, hathatobb léfzen. Mellyet ia mint előz-

előz-meg a' Propheta: *én fogoly vagyok, nem mehetec*, mint ha mondaná: az az, vagy aretumban volt; vagy valami testi tisztátalanfágban, mint az O Törvényben az állapot vala: melyből való meg-tisztulás bizonyos számu napoc alatt mégyen vala végben, Num. 19. 11; vagy pedig a' gonosz Papoc ki-tiltottac volt az Gyülekezetből. 3. a' parancsolt dolog; mely az hogy Baruch vévén a' Könyvet, melyben a' fenyegetések fel-jegyeztetec vala, menne-bé a' Templumban, és azt ott mindenec hallattára olvasná, v. 6. Melyec minden környül állási-is fel-jegyeztetec, ugyanint, holot (az Ur házában) mikor (bőjtne napján) Rend-kivül való valamely nagy bőjt lehetet ez; mert alább a' 9-dic versben, a' kilencedic holnapban jelentetec, hogy ez bőjt hirdettetett s' hagyatott; nem olvassuc azonban, hogy az esztendőnc ez napján valamely rend szerént való e' féle jeles nap tartatott volna. Az Joakim uralkodásának esztendeire sem vihetni ezt, mert az ő Királyságának az az ötödic esztendeje, melyről ott emlekezet vagyon, csak akkor kezdődött volt, mint világossan meg-tetűzic az 1 és 22-dic versekből. Harmadic környülállása a' Parancsolt dolognac, kik előt (az egész Judahnac hallattára, kic felgyűlnec az ő Városikból.)

2. A' Másodic Réfzben kettő vagyon:

1. a' Vége a' parancsolatnac: v. 7. ha valahogy ökle-borulnának engesztelvén az Urat. Így há-val szoll hozzá, először azért, mert nem tudja vala bizonynal, ha fogának-e meg-térni avagy nem: mivel a' Prophetac sem tudtac mindeket, mint a' többi közöt meg-tetűzic, az 42-dic réfzbéli dolgából-is. Másodszor, az Népnec rettenetes nagy altalkodóságához képest szoll ilyen formán: kinc lelke ugy meg-keményedet vala, hogy csac füle mellől multanac az

Isten.

Istennec többire minden szavai, igen kevés reménység volt felőlőc. Az le-borulás és engesztelés alatt, ott értetnec, a' bűnnec igaz meg-esmérése, és azon való szívbeli meg-szotyolódás. A' mint hogy e' szö-is: Kiki mind meg-térne az ő utáról, Synecdochica, ez alatt is itt értvén az ellenben-valo jora térést; a' mint ez máfut eléggé ki-fejeztetec. Láfd, c. 26. 13. &c. Egyebüt nincs az igékben nehézség.

2. az Indító Okj: v. 7. Mert nagy az Urnac haragja, és nagy az ő fel-háborodása.

En az én Tanúságimat, az Másodic Réfzen fundálom; annak-is pedig, azta melyről derekasson szólni akaroc, a' Másodic cikkelyén. Legyetec figyelmetesséc.

I. Tanúság. Még a' leg általkodtabb bűnösök felől-is, nem kell annyira kétségben esni, hogy y tellyességel csak veszni kellene hagyni őket, semmit már többé vellec nem bajlakodván dajkalkodván.

I. Tanúság.

Az há-val való szollásból jó ki ez Tanúság; Melyec meg-gondolása indétot az Urnac nevében engemet-is, hogy ez Tanétáfsomat ez illy közönséges s' el-áradott csak nem végső nagy meg-általkodásban-is, ímért elő venném.

Rom. 12. 1. &c.
1 Cor. 13. 1. &c.

II. Tanúság. Az Isten bűn ellen fel-lobbant haragjánac meg-csendesítésére, az eg yetlen egy orvosság, az tiszta szívbel való meg-térés.

II. Tanúság.

Ez Tanúságnac fundamentoma ez igékben vagyon, s' így vagyon: Nagy az Urnac amaz ő haragja, és nagy az ő fel-háborodása, melyről szollot az Ur ez nép ellen: melyet ha le-borulván az Urat engesztelnéc, kiki az ő utáról meg-térvén, el-fordítanának, és az Isten kegyelmes lenne az ő álmokfogoknac v. 7.

3. Ertettűnc már ez Tanúságról az felő Tanétáfsunkban.

D 3

III. Ta-

III. Tanu-
ság.

30

Istenhez-*való igaz Meg-térés.*

III. Tanuság. *Az igaz Meg-térés, nem áll eg yedűt csak a' bűnön-*való meg-szontyolodásban, bánkodásban, s' többekben, a' mik e' részre tartoznac; hanem kiválteképpen a' valóságos igaz meg-változásban, gonoszoljora.**

Ez a' Tanuság, a' melyről most szollunc. Kettő ez Tanuságnac része: mindeniket Isten kegyelme által meg-bizonysuc fundamentumbol. Az Tanuságnac Előő része ez: *Nem áll az igaz Meg-térés csak az egy bűnön-*való meg-szontyolodásban, és a' mik e' részre tartoznac:* úgy-mint a' bűnec esmérletiben, meg-gyónálában, a' bocsánatért-*való sűrű reménkedésben:* mely dolgot egyébként a' Meg-téréshez igen szükségessé: úgy annyira hogy ezeknélkül ingyen csak el sem kezdhetni azt. A' Meg-térés a' Szent I-rásban hasonléttatit a' majorkodáshoz, a' szántáshoz *Jer. 4. 3.* *téshez. Szántatoc* (igy parancsol Isten Jeremiáfnál) *uj u-garat magatoknac, és ne vesséte a' tővissé közé.* Ez Majorkodásiac neme áll leg előben az földnec meg-szántálában, a' mellyel az, az éles vasác által néki hafogattatit, szaggattatit és fel-törtet, míg jól neki puhul. Ugy vetit az után belé a' jo féle magot; s' az után következic osztán az örvendetes bő aratás. A' meg-esmért bűnön *való igaz meg-szontyolodás, bánkodás, és szörnyű képpen való tőrődés, s' a' több ide tartozó meg-illetődés,* olyac mint a' szántás: akkor szántatik meg, szaggattatit törtetik fel, a' mi igen meg-általkodott kevély szivünknek gyepes földé, mikor rettenetes bűneinket voltaképpen elfűnkben vévén, meg-haródtunc, meg-ijedtunc és felette igen kezdönc busongani s' tőrödni azokon. Az Eke itt és abban az élés hegyefs szántó vasác, az Isten igéjénec az a' része, mellyet Törvénynek neveznűc, mely meg-szaggatja, a' mint*

Istenhez-*való igaz Meg-térés.*

31

a, mint Joel-nél szoll az Istennek lelke, *nem a' ruhákat hanem Joel. 2. 13* *a' szíveket;* mint ama' három ezernec a' Péter kemény Pradicationa. Immár valamint a' vetés, a' szántás nélkül sem. *Act. 2. 37.* mi köppen nem lehet, egyébként csak a' tőviss közé vet-nénc, a' mint Jeremiás mondja vala: így ez meg-isméért bűnökön *való meg-háborodás és valóságos meg-ijetkezés nélkül, az igaz Meg-téréshez ingyen csak hozzá sem kezdhetni, ha szontalan minden rezgélődés és munka e' nélkül. Mindazáltal ugyan nem áll azért még csak ebben az igaz Meg-térés: nem elég e' szent idvességes munkára a' bűnt és vesztetést csak meg-ismérni, meg-keferegni raj-sa, szánni banni, gyónni, kérni Istenet hogy meg-bocsássa. Okai.*

I. Mert e' még csak kezdődése a' Meg-térésnek, nem az *Okai:* egész munka; minémő a' Meg-térés. 2. Mert a' Hypocriták-is, eddig még el-mehetnec, az az, bűnöket méllyen eisekben vehetic, meg-illetődhetnec szomorodhatnac, még pedig felette igen, azon; le-borulhatnac Isten előt, alázatos vallást rehetnec, buzgólagosan könyöröghetnec a' bocsánatért; mind ezeket mondom, a' Hypocriták-is meg-mivelhetic. *Esa* amaz ő nagy bolondlágát, hogy *Hebr. 12. 16, 17.* első szülőtégénec méltóságát nem tudá meg-becsülni, ha nem egy kis nyalánklágan el-adá azt, azt mondja szent *Gen. 25. 23.* Pál, hogy keférvessen meg-síratia. *Pharabó* felől-is azt írja *Exod. 10. 16. & 8. 8.* Moisés, hogy ő előtte bűneiről ottan ottan vallást tört; sőt ötet-is kérte hogy könyörögjön Istennek mellette, bocsátana meg néki. Hát ama' nagy hypocrita *Achab*, hogy Ilyés Propheta által, Isten olly keményen fenyegetteté, hog' az ártatlan Naboth *vértért* nem foc idő mulva, *az ebek- 1. Reg. 21. 19, 20.* *kel nyalatja fel vérért, és még az ebét-is el-veszti;* mint meg-szontyolodéc! Azt jelenti a' Szent Lélec ott a' Királyoc Köny-

- Jer. 27. 28. Könyvében felőle, hogy mikor e' beszédek meg-hallotta volna, meg-szaggatta ruháit, sákban öltözött, böjzött, sákban hált, és nagy alázatosan meg-hunnyázkodva járt. El annyira hogy még az Isten maga-is mint egy meg-illetődött rajta, Így szólván Illyénec: Láddé mint meg-alázta Achab magát előttem? Nem hozom rejá a' veszedelmet az ő idejében; hanem az ő fiának idejében hozom. el a' veszedelmet az ő házára. De mindenec felet, emlékezetes ama' tőkélletlen vajutt fogyatéc Sidó népnec (kiket Nabochodonozor Judáában meg-hagyot vala) példája: Szakad a' lelkek bé Egyiptusban, mint hogy latról cselekedvén Godoliáfiál, érzic vala a' fáfrány illatot, tettetic mint ha nem akarnának semmit Istennec tecczélé nélkül cselekedni; esnec azért a' Prophetára kicsinytől fogva nagyig, nagy szives töredelmességgel: Oh úgy-mondnac, kérünk halgasd-meg kérésünket, és könyörögj érttünk a' Jehovának a' te Istenednec -- mondjasmeg a' te Jehova Istened az urat, kinn járjunc, és a' dolgot mellyet cselekedjunc --- Légyen az Ur mi közöttünk, tőkélletes és igaz tanu-bizonytság, ha az szerént nem cselekedunc, valamiben tégedet mi hozzánk el bocsát a' Jehova. Vagy jó leszen, vagy gonosz, a' mi Jehova Istennünknek szavának engedunc, mellyért mi tégedet ő hozzá küldunc, hogy jól légyen dolgunc mikoron engedunc a' mi Istennünknek szavának. Hiszem izines szép szók eze! azonban penig régen másut jár vala a' szivec: esac meg-csalác a' Prophetát az ő szivekben. Mert meg-izenvén Isten, hogy béne mennvenec Egyiptusban, hanem veszteg üllyenec az őnőn földőkben, nem hogy meg-fogadjác vala (a' mint tőkélletlenül markokat pókéc) de még hazug nevék költéc az szent Prophetának: Hazugságot szolj (így felelnec vala neki) nem küldöt tégedet a' mi Jehova Istennünk hogy az monadjad: Ne mennyetek bé Egyiptusban -- Hanem Baruch izgat téged mi ellenünk, &c. Ennyi-

Jer. 41. 9.

Jer. 42. 2, 3. &c.

Jer. 20.

Jer. 43. v. 2. 3.

Ennyire mehetnec a' kép-mutatóc a' Meg-térésnec dolgában; de ugyan kinn maradnac, nem térnec meg.

Az Másodic Részt-is a' Tanuságnac, mely ez: Az igaz Meg-térés áll kiváltképpen, a' valóságos igaz meg-változásban gonoszbol jora; ez részt-is mondom így állatom-meg.

1. Mert viszsza-terés a' Meg-térés, a' mint itt az 7-dik Okai. versben s' egyéb fok helylyeken neveztetic: A' Magyarfő-is így esic, Meg-térés: mely hasonlatosság szerént valo szolás, vétettetett az Uton-járók állapotjokból, kik ha utjokban el-tévelyednec, viszsza térnec, s' mennec, míg az igaz utat fel-találjác. Görög nyelv az idvesség Meg-térés Me-tavotának neveztetic, mely annyi mint ha mondanád, elme által változtatás. Innen az Írásban az ő nevei igaz és valóságos, s' még pedig felette igen nagy változást jelentenec. Ezechielnél kö sziv el-vételnc, és huszriv adásnac, hivat-tic: az 51-dic Soltárban tisztá sziv teremtésnec; melyhez képest Pál Apostol, a' meg-tért embert új teremtett állatnac nevezi: a' Meg-térést penig ov ember le-vezetkezésnec és új ember fel-öltözésnec. Mellyec mind deréc nagy változást téstnec.

Ezech. 36
v. 26.
Pf. 51. 12.
2. Cor. 5.
17.
Eph 4. 22
24.

2. Mert a' Meg-térés, meg-jobbulás; az az, ez annak leg főbb része, sőt határa, periodusa végezeti, tőkélletes-fége. Mivel ingyen meg-sem kell gondolni, hogy erre, az egy meg-szűnés a' gonosztul, el-hagyása annak elég volna; hanem mindenec felett az ellenben való jonac cselekedeti, arra valo maga adása embernec, kívántatic; mely itt a' mi leczkénkben-is, ide értetic, a' gonosztul valo viszsza-térésnec nevezeti alat, v. 7. Egyéb helylyeken nyilvánfálgal-is ki fejeztetic ez. Az 34-dic Soltárnac 15-dic versében: térj-el a' gonosztul és cselekedjél jót: Vezetézetek le az ov embert, az Ujat öltözzétek-fel. Ennek-okaért egy néhány

Psal. 34.
v. 15.
Eph. 4. v.
24.

34 Istenhez- való igaz Meg-térés.

hány helyen ez több részről jegyeztetie s emléttetik-is meg ez szent munka: *Moslanazért* (igy szoll Isten Jeremi-

Jer. 26. és által) *meg-jobbécsátok a' ti utaitokat, &c. Jobbécsátok-meg*

v. 13. & *a' ti utaitokat és cselekedetiteket, és veletec lakozom ez helyen.*

3. Mert így felel-meg a' mi magunc viselése az Isten fenyegetésűnec, ki efféle kemény izengetésűc által azt keresi, hogy ne csak el-hadgyuc a' mi gonosz utunkat, hanem meg-jobbuljunk-is, új teremtetett állatocká változzunk-is. Az önnön maga szép szava bizonyítja ezt, csak e' milecz-

Jer. 36. v. kénc előt lévő versékben: *Vedd kezeden a' könyvet, és ird belé a' szökat, melyeket én szollottam az Izrael és a' Juda ellen...*

4. 3. *Ha meg-hallaná a' Judánac háza, mind azokat a' gonoszokat, melyeket gondoloc hogy velle cselekedgyem, hogy kikimind az ő gonosz utáról meg-térjen, &c. Illy igaz és nyilván valo, hogy Az igaz Meg-térés nem áll az egy bűnön- való meg-szontyolódásban, bántódásban, s többekben a' mik e' részre tartoznac; hanem kiváltképpen a' valóságos igaz meg-változásban gonoszbol jora.*

Hafznai. *Hafznai e' Tanufágnac. 1. Hát a' kik az Isten kemény fenyegetésűre, csak meg sem illetődne, hanem olyanoc mint a' kövec! Aminémő emberc ma, ama' régi bolond*

1. Sam. 25. *Nabaloc; kiken soha az előt semmi nem fogván, el-végtére osztán olyat hallanac, olly hir úti fülöket hogy csak*

v. 38. *meg-dobban a' lelkec, és kétségben efvén, el-vefz nec, meg-ölettet nec Istenől. Gondolkodoban ejthetne ez Elméikedés téged; magad feledett ezondorlott szegény*

Afor. 28. *Magyar Nemzet! ha szemedet be nem hantad, füledet be nem dugtad, s lelked neki nem kövéredet volna; kit az igaz ítélő*

v. 26, 27. *Isten, számtalan fokszor menydörgő képpen nem csak megfenyegettetett, meg-jövendöltetvén nyilván minden fíralmas romlásodat, valamellyec eleitől fogva rajtad for-*

gotta-

Istenhez- való igaz Meg-térés.

35 gottanac; hanem hiszem fejedem is teléc a' fok profetia; nyers és véres minapi keserves nagy veszedelmednec példája előtted, mint ezt az Elöl-járó beszédemben elődben rakogatám, vallyon dobbantálé csak mi kicsiny meg-térére is lelkedben? Sőt kő vagy, meg-kőveződött a' lelked mint Nabalnac, csak már-is úgy vifeled magadat, mint ha semmi nem talált volna, nem volna semmi gondod; csak fejed sem fáj már. E' volt a' te természeted nyomorult Nép, s' ez vesztet eleitől fogva. No én itt fok a' feddődésűc nem késem, mivel Pradicatiomat is azon kezdetem vala; hanem röviden csak azt mondom, hogy régen nagyobb a' mi bűnűnc mint e' kor az veszett Sidóké vala: és a' mi kicsiny töredelmességet kezdetben mutattunc, csak a' sulyoktul valo tartás, a' félz adta tennűnc; s' igen félec rajta hogy ollyan ne lőtt légyen az, mint a' fellyebb emléttett tőkélletlen fogyatéc Sidó Népé, Jeremiáshál

42-dikben. De legközelebb, Te Isten igaz ítéletiből még e' kédigűtetlen maradt darab Föld! úgy tetfzic hogy a' Sidó Nép után, ha kire, te read valoban read illic a' mivel régen Isten a' Juda nemzetét pirongatta s' fenyegette Jeremiás által: *Es monda a' Jehova énnékem a' Josás Király idejében: Jer. 3. v.*

Láttadé mit cselekedet az én töllem el-fajult Izrael? el-ment ő minden ő magas hegyeire, és minden zöldsé alá, és ott paráznalkodot. Es mondek minc utánna ezeket cselekedte volna, térj-meg hozzám és nem tére, és látá ezt az ő hitetlen huga a' Juda.

Annak-okaért tegzéc énnékem, hogy mind azokért az okokért, zudnia-illic hogy az én töllem el-szakadott Izrael paráznalkodot, el-hagynám őtet, és el-válásról valo levelet adnéc neki: mindazáltal nem félt az ő hitetlen huga a' Juda, hanem el-ment és paráznalkodot ő-is. Es az ő hires paráznaságával meg-ferteztetete a' földet: mert paráznalkodot a' köveles fával. Mindaz által mind

E 2

ezec

ezec után-is, nem tére-meg én hozzá-m az ő hitetlen huga a JUDA TISZTA SZIVE SZERENT, HANEM KEF-MUTATASSAL, azt mondja az Ur. Azért monda énnekem az Jehova, inkább igazétja magát a vizsgálkozó Izrael, hogy sem mint a hitetlen Juda. Magyarai Juda! tanulj e' régi Juda példáján; kinec ha utában jársz, fizetséged-is higyed azon léfszen.

2. Haszon.

2. Haszon. Szolgál e' Tanulág azoknac Meg-hamístitálókra s' egyfzer s' mind igazgatófokra-is, kik ha bűnőket eszkekben vévén, annac nagy voltán meg-szomorodhatnac, sirathatjac vesztésegeket, és Istennec a' bocsánatért reménkedhetnec, s' egybeckel-is könyörögghetnec magokért; ugy vélekednec hogy már szintén eléggé meg-tértec Istenhez. A' mint hogy még a' jeles kerefsztyénec közöl-is fokban, az ilyen nehéz haragnac és bősízu-állásnac idején, olly vélekedésben vannac, hogy csac mentől többet kiálthassanac Istenre, *Bocsás-meg, bocsás-meg Uram;* s' egybeckel-is mentől több könyörgéseket tétethessennec, kivált képpen a' Gyülekezetekben, ám akar mint légyen a' közönséges életnec s' társalkodálnac állapottja, és a' szív s' indulatoc belől; ha semmi változás gonotzból jora ezekben nem találtatik-is; hanem mindenec az ő meg-rögzött istentelenségeknec, szokott gonofságoknac séprején vesztegelnek-is. Meg-csalod felette igen a' lelkedet a' ki igy itélsz; mind azért hog' a' Sz. Ezközből a' könyörgésből bálványt csinálsz sok képpen, mint ha az, meg-térés kivől-is az egy pusztá szókért, s' a' sok számban, használna. Tuddé mit mond vala ama' vakfágból ujonnan Gyogyult,

Jan. 9. § 1. János Evangelistánál: *az Isten a' bűnösöket meg nem halgatja;* Esa. I. 15. vagy a' mint a' Feltéges Isten maga szoll Itaiás által: *Mikor a' ti kezeiteket ki-terjeszténditec, az én szemeimet el-rejtem tőlőtettec: mikor ugyan sok könyörgéssel éltek-is, meg nem halgat-lac, mert*

lac, mert a' ti kezeitec rakvác vérrel (meg-téretlenséggel) Ez az Egyic; a' Másic, mert a' mint czáfolhatatlanul meg-állatóc, az igaz Meg-térés, kiváltképpen az valóságos igaz meg-jobbulásban áll: e' nélkül minden csak semmi, haszontalan. Igaz jól indultál volt, jól kezdetted; de belé hagyta, nem menvén a' derekára a' dolognac (mely az igaz meg-jubbulás) által. *Cain, Esau, Pharao, Judás* s' több Hypocritákis mind el-jötted eddig, mint fellyeb-is meg-értők, az az, bűnőket meg-ismértéc, rajta igen meg-ijet-nec, meg-vallottac, kiáltoztanak-is némellyec Istenre, főt más isten-félőckel-is könyörögghetnec, a' bocsánatért; de nem lépven elebb, hogy a' gonofzt el-hagyván meg-jobbultanac volna, kétségben estenec, s' el-vesztet-nec. Csak hijjában omol-el az ilyen könyhullatás: nem veszi-bé Christus még ezeket a' könyveket, ha nem róm mely sürüven folytatnád-is, az ő lábai mosására, mint ama' *Máriát, Luc. 7. 38:* nem *szedi rómájében*, mint az igazakét, *Psal. 50. v. 9.* Csak ollyan e'féle Térés, mint mikor a' szülés közben fulad-meg a' Gyermecc: mi haszon abban? *Ju-totta a' fiak szintén a' szülésre, s' nincsen a' szülőnec szülésre-való ereje*, azt mondja vala *Ezechiás Király* ama' nagy szorulásá-ban: *ugy vagyon itt az állapot.* Ollyanoc e' féléc mint *A. v. 3.* *grippa Király, Act. 26. 28.* ki a' Sz. Pálnac minden szép pra-dicállására-is, nem mehete tovább, hanem csak eddig: *kö-*

zel majd el-hiteted velem, hogy kerefsztyénné legyec: Mit használt velle, ha szintén el nem hitte, ha szintén kerefsztyénné nem lőtt? Meg-emle-kezzél ezekről. Amen!

Istenhez való igaz

MEG-TÉRES.

Prædicáltatott Wencsellőn 10. Augusta.

1657.

Jer. 36. v. 5, 6, 7.

5. Es parancsola Jeremias Baruchnak, &c.

MEg-értettűc Isten. kegyelméből ez szent igékből, hogy noha az meg-haragutt Ur Istennec fenyegetődzésűnc idején, az bűnnec (mellyért az Isten haragja fel-gerjedet) meg-esmérése, azon való keferő megszontyolodás, bánkodás, annac meg-gyónása, az buzgó reménkedés a' bocsánatért, a' Meg-térésűnc munkájához igen meg-kivántatnac; mindazáltal ha csak ebben hagyat; ha mind ezek felet a' mi gonosz utunkat el nem hagyuc, s' egész életűnkben meg-nem jobbulunc; hijában való minden epefégűnc. Szép két Hasznát-is értőc ennec; a' Harmadikra, mely a' derekas Haszon nem érkezhétenc; Most már azt értűc, Isten segedelme velűnc lévén, meg-

3. Haszna a' Tanúságnac: Intésűc szolgál ez a' Tanúság, 3. Haszon: hogy ha igazán meg-akarunc Istenhez térni, ne maradjunc csak a' tornácban; hanem bűneinknec s' abból folyó nyavaláságunknac meg-esmérése meg-vallása, s' azon való szívbeli kefergés és a' bocsánatért való sürű reménkedés felet; legyűnc azon hogy Isten kegyelme által, egész életűnkben, külső belső keppen meg-is változzunc, mind addig miglen új teremtet állattá válunc.

De mint lehetessen ez, holott szintén olly lehetetlennecc 17.

állatja.

40 Istenhez-*való igaz Meg-térés.*
 állatja ezt lenni Jeremiás, a' bűnbé meg-feneklett ébernec,
 Jer. 13. 23 mint a' mely lehetetlen a' Szerecsennec az ő fekete bőrét, és a'
 Párducznak az ő tarkaságát változtatni? Ki-mutatom ki a-
 adom azért itt ez szent titoknak egész mesteriségét? te fi-
 gyelmezzél rejá szorgalmatosán, mely ez:

1. Emlkezzél rejá mi *vala*, mint a' Tanúságban kiadóc,
 az Istenhez-*való igaz Meg-térés: Mik annac Részcei, s' Miben*
állanac azoc?

2. Micsoda Ezközöket szentelt-meg Isten., az Meg-té-
 rére?

A' mi az Elsőt nézi, az igaz Meg-térés Istenhez, a' Tanu-
 ság szerént, a' bűnt voltaképpen meg-esmérni, azon szívből meg-
 szontyolodni, bánkodni, Istennec aláztatossan meg-vallani; és mind
 ezek felet meg-változni valósággal, gonoszról jóra. Ez az igaz
 Meg-térés. Honnan annac Részceit-is meg-érthetjük, mel-
 lyec kettőc: 1. az bűnön való igaz Meg-szontyolodás, s' a'
 mikide tartoznac, a' szerént a' mint meg-értettük. 2. az
 igaz valóságos Meg-változás. 1. Az Meg-szontyolodásról és igaz
 Töredelmességre, az igaz hatható Ezköz, a' te bűneidnec,
 az ő szörnyű rut természetekben való igen figyelmes és

II. 1. 4. mélytélges meg vizsgálása és szemlélése, a' mint ám Isten Isai-
 átnál, példáját mutatja: *Oh gonosz nemzetség, hamissággal*
meg-terheltezt nép, gonosz mag, nemtelen hitván fia! el-hagy-
tác a' Jehovát, fel-ingerleltéc az Izraelnec szentét, hátra tér-
zenec! s' a' többi. Hogy pedig itt, meg-illetődéled, ne csac
 valami közönséges el-andalodás, s' bámulás légyen, mint

Act. 24. 2. a' Felix Tisztartójé, midőn Pál Apostol ő előtté, az igazság-
 v. 25. ról, tartozkodásról és a' jövőendő ítéletről pradicállana; mely so-
 2. Cor. 7. ha amaz idvéseges meg-térést nem szerzi; vedd valamely
 8. 10. nem régi nagy bűnödöt elő, melynec hegyei lelki-ismére-
 tedet, mégvalamint sértetgetik, s'urdallyác; és az ő kezdvén,

menj

41 Istenhez-*való igaz Meg-térés.*
 menja a' többire is, mig egész természetned derék rom-
 lorságát és a' miat való rettenetes nagy nyavalyáságotat
 eszedben nem veszed, s' szörnyű képpen nem. Sajnálod
 fájlalod azt. Ezen az utó, s' ez szent mesteriség által dobban-
 na-meg, keferedék-meg s' szuródéc által Christus, ama' há-
 rom ezer, lator kezékel meg-ölőjmezelkes; ugy annyira hogy
 A. 2. 23. ugyan akkor mindgyárt fegyhetetlen meg-térés által I-
 37. 42. stennec adnác önön magokat. Ezt rartá-meg Nathan, 2. Sam. 12
 Propheta-is, Davidnac bűnben el-alutt lelkénec hatalmas
 V. 1. 2. 3. fon-váló fel-ébreztélében, miglen meg-győződne mag-
 42. 5. 6. 7. gában, és egész az *juhos gazdag Gazda felől való példa beszedet*
 magára venné, az halalos sántériával együtt, mellyet az ellé-
 monda; csamaz keferves poenitentias Soltárnac, az Eöt-
 venegyediknec, keferedett, igazán meg-rőződött lélecke-
 való éneklélére, ki-fakadna. Indétó Okaid, ezec, vagy
 ehez hasonlóc lehetnec. 1. Az Ur Isten nagy felleges
 voltánac, mellyet meg-sértettél, meg-gondolása. 2. dic,
 a' te fok ezer képpen való köteleltséged Istenedhez. 3. dik,
 azok a' fők és nagy jók, mellyektől a' te bűnidért meg-
 fosztattál, s' ez után-is meg-fosztatol, ha meg nem térsz.
 4. Az Istennec rettenetes haragia, s' a' szörnyű veszedé-
 lem, mely a' bűnidnec fején vagyon, ha meg nem tér,
 Luc. 13. v. 3.

2. A' mi az szent Változást illeti; ennek Részcei, mellyec
 felől elmélkedned szükség, ezek: 1. az gonosztul való
 El-térés, és a' jóra való Térés. 2. Micsoda dolgokban ál-
 lyon mindenec. Ezeknec csac igaz és jozan meg-értésis,
 kezdeti léfzen néked az Meg-térésnec. A' gonosztul El-té-
 résed, két képpen légyen: 1. belső képpen, jó magad el-
 tökéllésével, 2. külső képpen vagy cselekedettel is. Aljon
 azért ez az gonosztul való El-térésed, először is a' gonosz-
 nac sziv-

F

nac sziv-

42 Istenhez való igaz Meg-térés.

nac szívöböl meg-gyűlöletében, melyre valamig lelkeidet nem bírod, hiában való minden egyéb epelkedésed. Rá bízhatod pedig Isten kegyelméből, ha csak az elébb meghallott Indétásokat forgatod is kellete képpen elmédben. Ez a bűn meg-gyűlölet, a' Christus Királyéinac igaz jelenfégge, *Psal. 45. 8.* Mely ha meg-lészen benned, ilyen gyűmölcsöket kezd benned teremni: 1. igaz valóságos bánatot fájdalmat, minémő az egyetlen egy szűlöttökön, az első szűlöttökön szokott lenni, mint, Zacharias szol. 2. meg-szégyenülés és unadalmat, a' Meg-térés után is, valamennyi régi bűneid eszedben jutnac, mint Sz. Pál az megtért Romai hűveknek cseikben adja. 3. a' mind annyiszor való bocsánat kérés, mint Dávid cselekedet: *Az én ifjúságomnac bűneiről ne emlekezzél-meg Uram!* Ezekben álljon tehát elsőben a' te El-térése a' gonosztúl; de ez nem elég-séges, hanem valósággal cselekedettel is el kell magadat szoktatdogalnod arról. Halhacza mit mond Salamon: *Prov. 22. A' ki el-fedezi az ő véteit, jól nem leszzen dolga; a' ki pedig meg-volja és el-hadgya, irgalmaságot nyer.*

A' jóra Térése is ilyen formán, külső és belső legyen. Aljon azért leg-elsőször is a' jó és szent életre való igaz magad el-tökéllésében, s' a' szived szakadva való kívánálábā, mint a' Szenteknek példájokban vagyon, nevezet szerént a' Sz. Páléban és Dávidéban. Másodsor, álljon a' cselekedettel való végben vitelben: *Mert nem a' ki mondja, Uram Uram, 125. 17. & még yén-bé menyországon, hanem a' ki cselekedzi az én mennyei 119. 30. Atyámnac akaratját,* Idvezítőnc mondja. 106. Ezközöc mind ezekre, 1. ahoz folyamodni, a' ki dolga Ezech. 36 egyedül a' kö-szívűnc el-vétele, és a' buszivadás. De mimodan? buzgólagos könyörgésc által, mint Jeremiás péld. 1Th. 5. 21. dája adja előnkben: *Tértes-meg Uram, minket te hozzád és Jer. 3 1. 18.*

Istenhez való igaz Meg-térés.

43

meg-térűnc. Ilnét. Ephraimnac ama' töredelmessége: *Meg-verté engemet és meg-verettettem, mint a' tuloc, a' ki a' jármat nem szokta: Tértes-meg engemet, és meg-tértes, mert te vagy az én Jehova Istenem.* Maga a' Felféges Isten, irta nekünk előnkben ezt az utat, Joelnél 2-dikban: *A' Templumnac tornáca között, és az oltár között, sirjanac a' Papoc az Joel. 2 17 Urnac szolgai, s' ezt mondjác: Légy kegyelmes Uram a' te néped-vec, &c. Hoscáfnál is: Térj-meg Izrael a' te Uradhoz Istened. Hof. 14. v. hez, mert el-romlottál a' te alnokságidért.* Melyben micsoda 1. 2. Ezközöc éljen, ki-jelenti a' következő versben: *Vegyetc beszéder véletem, s' térjetc a' Jehovához, s' mondjác ezt neki: Minden mi alnokságunkat vedd-el mi rollunc, és légy kegyelmes mi hozzánc, és áldozunc tenéked a' mi ajakinknac tulkaival.* Idvezítőnk is: *Kérjetc s' adattatic néktec.* Gyönyö-Matth. 7. 7. rűséges szép a' János első levelebeli ígérte is: *Ez a' mi 1. 1. Joh. 5. stennél való bizodalunc, hogy ő valamit az ő akaratja szerént 14. kérűnc, minket meg-halga.*

2-dik Ezköz, Christusban bé-öltődni, ő lévén a' szőlő-tő-Joh. 15. ke, mi szőlő vesszőc; kiből egyedül szijuc hit által, azt az 1. 7. élésző nedveséget, mely által a' mi bűneinknek haláláb ol meg-éledűnc: és a' ki egyedül a' szív meg-változtatás; *Pf. 51. 12. a' ki ama' titkos magot szívűnkben bé-oltja, hogy ne véteke-1 Joh. 3. 9. besűnc,* az az, meg-előz, fel-indét, segéll, serkenget, tartoztat, s' meg-tart végezetig. Ez az igazán való Meg-téréne egész Mesterfégge.

Minek előtte több dologra mennénc, itt egy-tanácsra felette nagy szűkítéged vagyon, tudnia illic hogy nem kellen azé vélned, hogy Meg-térése nec munkáját ilyen-modon, elég legyen egy szer cselekedned; mert ezt egész életredben gyakorlani tartozol; és valamint hitedből, úgy poenitentia-tartásodból soha ki nem kell esned. 1. azért,

F 2

mert

44 Istenhez való igaz Meg-térés.

mert a' Hypocritác tulajdona, csak egyfzer tartani poenitentiat; nem jo poenitentianac jele ez, mint a' Cain, Esau, Achab s' többeknek példajoc mutatjác. 2. mind ezért, hogy mind ujéton ujéttod a' bűnt, több fok ujakat cselekedszel, úgy annyira hogy minden orában, sőt szempillantásban szükséged legyen ez kérést kérned: *Es borsájd meg a' mi bűneinket.* 3. Azért-is szükséges a' poenitentia tartásnac gyakor meg-ujatása, hog'azoc a' bűneink-is, melyekről már poenitentiát tartottunc, nem mindigárt halnac úgy meg, hogy újabb meg-éledésectől többé félünce nem kellene. Mivel szintén úgy vagyon dolgunc az olyan bűnökkel, mint az ujontában meg oltott éget házzal: melyet ha hirtelen csak oda hagynac, s' nem vigyáznac környülotte, csak egy alattomban meg-maradott szikrából is a' szél újabb tüzet támaszt. Az efzes Házi gazdác azért, teli vedreckel mind addig ott forgolódnc s' vigyáznac, mig mindenütt el nem aluszic a' tűz, és tellyeliséggel el nem öntözic, el nem oltjác azt. Így kell nekűnc poenitentiás könyhullatásokkal tele edényekkel mindenkor készen lennűnc, s' vigyáznunc; hogy mihellyé valamely eg'fzer már poenitentia tartással, az az, meg szánással bánással és el-hagyással meg-óltódott gonosz bűnűnc éledezni kezd, azontul nyakon önthetsűnc, s' meg-űjétt meg-térésűncel el-olthassűnc.

Psal. 25. 7. A' hola a' példa szent Dávid Soltárában, holott David ifjúságánac bűneiért is könyörgött, mint fellyebb meg-értőc;
Deut. 9. 7. Sőt a' parancsolat is a' hol Moisésnél: *Emlekezzél meg-rolia (az Ur Isten szoll) és el ne feledjed, hogy haragra indétottad a' te Jehova Istenedet, a' pusztában: A' napságtól fogva, mellyen ki-jöttél Egyptus földéből, mind addig miglen jutnál ez helyre, engedetlenec voltatoc az Urnac, s' a' többi.*

Egyéb fok hafzon-is vagyon c'ben a' poenitentia tartásunk-

Istenhez való igaz Meg-térés.

45

sünknae ottan ottan meg-ujétalában. 1. Szarvunkat-is leszegi ez, midőn magunkbā fel-fuvalkodunc, mint ott Moisésnél az emlétert rézben előnkben adatic. El-látta vala, Isten, hogy majd az a' nyakas Sido nép, maga jó és tekintetes voltánac fogja tulajdonétani, hogy Isten a' téjjel mézzel folyó Chanahán földében plántálja őket a' pogányoc helyében; az ő eleitől fogva való pártolkodálánac eszékben jutatásával s' szemekre hányásával nyomja-le fel-fuvalkodságokat *v. 4, 5, 6, 7, etc.* 2. Háládatosságra indulunk-fel a' mi Istenűnkhez, valamennyfzer régi bűneinkről meg-emlekezűnc, mint szent Pál, *1. Tim. 1. 12.* 3. Más meg-esett bűnös felebarátunc felől valo kemény ítélet téteűnket-is, ezen dolog le-téteti velűnc, és szívbeli rajtoc szánakodásra indét-fel bennűnket, mint szent Pál hadgya, *Tit. 3. 2.*

Indítás ez Tisztűnkre, úgy-mint a' Meg-térésre, sok nem kell. Elég lehet avagy csak az-is, a' mit itt ez mi Caputunkban *v. 3, 7.* jelent mind Jeremias, s' mind pedig önnön maga az Isten. Az ő szent Felsége szava leg hathatossabb: *Ha meg-hallana a' Judánac háza úgy-mond, mind azokat a' gonoszokat, mellyeket gondoloc hogy velle cselekedgem, hogy ki ki mind az ő gonosz utárol meg-térjen, és kegyelmes legyen az ő alkosságoknac, és bűnöknek.* Fontosfan cíéc a' Jeremiásé-is, a' mint a' Leczkéből *v. 7.* már sokszor meg-értettűnc. A' honnan meg-teczic. 1. hogy az igaz Meg-térés Istennec igen teccic, mint a' mellyek illy szorgalmatosfan keres bennűnk s' kíván tőlűnc. 2. hogy ez tisztűnknek el-veszteglése, rettenetes nagy veszedelemmel legyen őszve köitvény. Hallottad már ez előt-is erről, az Idvezetőne által szavát, *Luc. 13. 3:* s' még pedig nagyűbb lészén a' te veszedelmed a' Judáénál, a' sok példác után. Ha még-is több

F 3

ősztonc

őszönt kívánz. 1. gondolkodgyl az Istenhez való igazi szántalan fok izben közlött, nagy kegyelmességiről és jó teteményiről: azt jelenti szent Pál, hogy Isten mind azokban téged meg-térésre indít. Gondold el 2. amaz ő jóvendőre való szép ígértit is, a' bűn bocsánat és örök idvefég, s' egyéb fok szükségessé jók felől. 3. Az-is igen elmédben forogjon, hogy az meg-téretlenfé, rettenetes nagy bűn, és a' több bűnöknek mint egy-telleysege, vagy telleyes mértéke. 4. és utol szor, mindenec felett jussanac e szedben az Ur Jésumac szörnyű kegyves kinyai, mellyeket a' te bűncindért szenvedet, úgy mint amiaz ő lélekben való rettenetes kényszerge és szorongatása, mellyet e beszéddel jelente ki: Minden felől szomorú az én lelkem mind haláláig: ama természet kívüli való vér csöppe, mellyec az ő szent testéből verétekül ki-folytat, és a' földre hullanac vala: mellyeket is a' mi bűneinknek süllja facsart ki az ő szivéből. Végezetre, jussan e szedben amaz minden kegyes Lelkeket, minden két élű hegyestörnél sebesben által járó, telitorockal tölt kiáltása, midőn már az Isten bűn ellen való haragjánac szintén a' mérges seprejé inná a' Keresztfán: *En Istenem, én Istenem, miért hagyál-e engemet!* Ha ez gondolatoc szivedet meg nem hathatja, mellyekre a' kemény kőszíklák-is meg-haródtat, és szörnyű képpen meg-hafadoztat; csak az egy Isten tehet jól veled.

Egy fohászkodásod vagyon még, jól aránzom hátra. Aze kérded, tudakozod; *Honnan mehetec végére, hogy én ezekben igazán el-jártam?* Felelet; a' dolognac jó ki-menételeből, azaz, ha igaz Meg-térés jött ki belőle, mert e' soha meg nem csal. S' ha tovább kívánz értekezni, *Micsoda jelekből tudhatni meg hogy igazán meg-tértem?* Figyelmezzél reá, az eckédig meg-értett dolgokból, könyű, keves, de csak katar-

háttalan jeleket mutogatoc.

Két részeit érted hog' leg'ene a' Meg-térése, úgy mint Jelei az 1. a' bűnön való törődést vagy bánatot. 2. a' valóságos gaz Meg-térés. meg-változást gonoszból, jora. A' gonoszból-való meg-változást mondóc állani, leg' először-is az gonosznak gyűlölésében; az jora változást pedig, a' jól élésbe, és minden féle bűnöknek el-kerülésére való tökéletes vágyakozásban és maga el-szánásban, el-tökéllésben. Csak ez hármat vedd már fel, s' nézelgésd, keresgésd magadban, ha fel-tálad.

1. Jele azért, a' bűnön-való Bánat, avagy Törődés; mellyet 1. mivel két félénec mond szent Pál lenni, úgy mint Isten 2. Cor. 7. szerént, s' világ szerént valonac; mellyek között ez, sok Hy. 10. pocritákban, úgy mint Pharaohban, Achabban s' többekben, meg-találtatott, s' halált veszedelmet szerzet; és csak amaz, tudnia illic az Isten szerént való, idvefeges; szemes légy igen, meg ne elégedgyél akar mi meg-szontyolodással bánkodással. De oh hogy kellene ezt meg-tudni? Ihol ez a' külömbfég köztöc. A' Hypocritáknac bűnön-való bánkodásoc 1. nem annyira a' bűn-tételért vagyon, mint hogy félne a' büntetéstől. 2. nem igen buzgó az, vagy csak ritkán olyan, akkor is gyakrabban kétségben esésre inkább, mint meg-jobbulásra, mint Cainban, Judásban. 3. nem állhatatos az, hanem hamar változó, el-muló, mint a' Pharaoh-é, kinn mihelt a' csapás tágul vala, mindgyárt ismét pártolcodic vala Isten ellen. Légyen tehát ellenben a' te bánatod s' törődésed, ne annyira azért hogy meg-vér ő szent Felfége, hanem hogy rutságot cselekedtél, s' őtet meg-bántottad, s' haragra indítottad: úgy annyira hogy ám bár semmi büntetése nem volna-is a' bűnec, semmi pokol nem volna-is; mindazáltal még-is szomorkodnál töröd-

Istenhez való igaz Meg-térés.

törődéssel vétségeden, a felül jelentett okokért. Ne is nyitogdjal addig, valamig ennyire nem neveled bánkodásodat. 2. Légyen buzgó az, és mentől nagyobb, ha érzékenes meg-hatódással s' külső törődéssel kapcsolódással nem-is, mindazáltal mindenkor értelem szerént, az bűntől- való ir-
tózásból: mint ha egy szülőtt vagy elű szülőtt szerelmes

Zac. 12. 10. magzatodon kefergenél, a mint Zachariás Propheta mon-
ja vala. 3. Légyen álhataros, tartós; úgy hogy valamennyiszor bűneid elszedben jutnac, mind annyiszor el-szég-
yenlyed magadat, s' bánkodjál szívó rajta. Ez-is a-
zoknak, kiken Isten meg-könyörült, s' igazán meg-térte-
nec, egygyic nagy bélyegec, mint mind szent Pál jelenti

Rom. 6. 21. az oda fellyebb ottan ottan bé-hozott helyen, mind pe-
nig maga az Isten ki-adja Ezéchielnél: *Eöböké- való frigyet*

Ezech. 16. 63. *vetek te veled. Es meg-emlekezél a te utaidról, és meg-szég-ye-
led magadat. Ismét: Es meg-erősíttem az én frigyemet te ve-
led. meg-ésméred hogy én vagyok az Jehova. Hogy meg-emlekez-
zél és meg-pirulj, és meg ne nyissád a te szádát szégyenletedben.*
A' kik örmimmel emlekeznek meg, meg-cselekedett go-
noszságokról, jele hogy még bűnöknek fertőjében hever-
nec, mint Salamon e' vel az jegyvel ki-bélyegezi őket. De

Prov. 2. 14. talám így szolysz itt: Oh nem vehetem szintén ennyire szí-
vem, s' indulatimat, akarnám s' kívánnám is igen ha-
cselekedhetném. Rásegít Isten, csak 1. a' fellyebb meg-
emlégett indétákokat forgasd ottan ottan elmédben. 2.

Ha penig mind ez után-is nem bírhatod kedved szerént rá
2. Lelkedet; ne hadd még-is félben jó igyekezetet, várjad
az Ur kegyelmét, mert *el-jöven-el-jő*. Azonban a' te vigasz-
talád, mellyel szegény lelkedet tartsad a' legyen, a' mit

2. Cor. 8. 2. szent Pál ki-ád: *Mert ha úgy-mond, a' jó akarat (jó igye-
kezet) meg-vagyon, kedves az ember azért a' mije vagyon (az
az a' jó*

Istenhez- való igaz Meg-térés.

az, a' jó igyekezetért) nem azért a' mije nincsen. (

2. 1. Jel, a' bűnnec Gyűlölése. Mely mivel ez-is kőz a' Hy-
pocritákkal, azok-is néha meg utálják gyűlölic a' vétkeket;
értened s' tudnod kell azoknac és az igaz Hivéknek bűn-
gyűlölése között a' külömbféget. Az Hypocriták Gyű-
lölése ilyen tulajdonsága: 1. többire csak a' jelen- való
bűn ellen vagy az, az az, a' mostan cselekedett bűnök-
mely büntetéssel rettegtegi őket, gyűlölic, s' nem az el-
multakat s' következendőket-is. 2. hamar változó el mu-
ló, mint a' bánattyok-is, a' mint értők. 3. Nem csak el-
mulic könnyen az ő bűn ellen való gyűlölégec, hanem
ujjobban meg-is békellenec meg-barátkoznac azzal: mint
mind ez három tulajdonságnac élő példája Hypocriták-
ban, nyilván meg-láttathatnac. Pharaoh nem bánta, nem
gyűlölte a' nagy csapás alatt, minémő rut vér szopó kegyet-
len volt ő eleitől fogva, az Isten népe ellen: a' mikor fi
magzatjokat istentelenül a' Bábákkal az szűletés közben
parancsolta meg-fojtogattni, máskor ismét vízben há-
nyattatta azokat: továbbá, minémő szörnyű kegyetlen-
mind nagyobra nag'obra nevelt inlég szarczoltatás alatt tar-
totta ő azt a' szent Népet: sőt talám csak észében sem jut-
tac ezec néki; hanem a' mi bánat s' gyűlöllég szívében volt-is,
míg nyakán lőn az ostor; volt csak az egy jelen lévő bű-
nön, úgy-mint a' Népnec tartoztatásán, Istennek méltó-
ságos izeneti ellen; az-is ottan meg-változott; és ezen bű-
nének rut okadására mind annyiszor vízfűzta tért, a' meny-
szer a' csapást Isten rágétja vala rajta. Meg-lásd tehát, hogy
a' te bűn gyűlölése ilyen természetű ne légyen; hanem
légyen az 1. szélessen ki-terjedő, tudnia illic, minden meg-
tudott és ésméert bűnökre, mert minden bűn nagy kicsiny;
Isten meg-bántása, mint törvény által hágas; azért gyűlölni

G

tartoz

Exod. 8.

13. 32.

8. 9. 34.

8. 10. 10.

8. 14. 5.

tartozunc mindeniket, még a' melly olly szerelme-tes is
 Matt. 5. nállunc, mint a' minnen jobb kezunc: mely-is annac el-vá-
 v. 30. gáfa, ilyen alkalmatósággal. Haljuc mint értet Dávid e'
 Psal. 119. felől: *Akor* (igy szoll a' Soltárban) *meg nem szégyenülök,*
mikor nézcc M I N D E N parancsolatidra. Hypocritaság, s'
 seculorum semmi, ha csak az első táblán lévő parancsolat
 ellen valo bűnöket gyűlöld; s' a' más tábla ellen valóokban,
 vagy mindenic, vagy valamellyic ellen valóban; gyönyör-
 ködöl vagy ellenben ezeket gyűlöld, s' amazokat nem.
 2. Légyen a' te bűn-gyűlöléfed *álhatatos*, soha meg ne vál-
 tozzcc az. 3. *barátságos* soha többé az egyfzer meg-gyűlöl-
 t bűnnel *netares*, eszedben tartván mindenkor, hogy a' bűn-
 nel nem csak Istenedet bántod meg, hanem azzal magados-
 t. 19. 2. *is el-szakasztod Istentől.* Légyen 4. olly *buzgó-is* ez a' te gyű-
 löléged, minémő az tiszta igaz Házasoké, kik soha semmi
 magokon kivől-Való buja Szeretőket el nem tűrhetne-
 3. 3. *dik fele* az igazán-Való Meg-téréfnec, az *jól és kegyessen*
élhetésnec fegyhetetlen kívánása, és mind arra, s' mind e-
 gyéb minden ellenben-lévő bűnöknek el-távoztatására-Való
 tiszta igaz *maga el-tökéllése* embernec, s' arra-Való igyeke-
 zet. Mivel ha a' bűnt, mint bűnt úgy kerülöd, kerülöd
 azért hogy Istenedet bántod-meg azzal, *ő néki* kedve és a-
 karatja ellen cselekedvén; s' az ő haragját vonszod fejedre.
 Azért álhatatos magad el-tökéllése s' szándék kívántatic
 arra, hogy Istenedet soha meg nem bántod, szent akarat-
 ját néki által nem hágod, az ő haragját fejedre nem vo-
 nod, &c. Nem-is kerülheted el a' bűnt, az ilyen szűnet-
 len jó fel-tölt szándék nélkül; mert egyébként nem vi-
 gyznál magadra, s' vigyázatlanul fok keserves nagy bű-
 nökben ejtenéd magadat: mint ez még az Isten nagy szen-
 tein-is ilyen állapotban néhánykor sralmassan meg-esett.

De az

De az a' kérdés, ha eléggé egyedül ez a' kegyes életnec Mint Dá-
 kívánása, s' az embernec mind erre, s' mind a' bűnöknek el- vidon, Pé-
 távoztatására, maga el-tökéllése? Nem elég; hanem osz- teren; s'
 tán elébjutván, még ez három dolog-is meg-kívántatic többek-
 hozzá. 1. a' *valóságos el-fordulás*, el-térés a' jelen-lévő bű-
 nőtől, a' következőknek pedig minden alkalmatós-
 ságitól. Ez ellen botlék-meg Dávid, mikor a' Hammoni-
 ták ellen indétott hadból orthon maradván, hivalkodo 2-Sam. 11
 sétálásra adná magát: mely Isten ellen-Való nagy bűnök- 2.
 nec. úgy-mint parázna-ságnac, és kegyetlen gyilkosságok- 3.
 nac, lón alkalmatósága! 2-dik dolog, az Istenes *szent é- 4. 14*
letnec el-kezdése, az valójában lévő jo igyekezet, erőlkö-
 dés, és az Istentől erre a' végre meg-szenteltetett s' ki-
 dott szent eszközökkel igazán Való élés, s' magunknac a-
 zokban serény gyakorlása által. 3-dik dolog, az *szent és*
kegyes élet Akadéki ellen-Való állás, és azoknac, tellyes igye-
 kezettel Való el-harétása. Melynec Mesterlége s' utja, a'
*Praxis Pietatis*ban, igen szép világossan s' fontosán ki va-
 gyon adva. Lásd-meg ott. Prax. Piet.

Es így Isten kegyelméből, ez Tanétásinkat végben vi-
 vén, meg-értőc alkalmasént, ez idvességes és fele tte igen
 szükséges Hít ágazatot, úgy-mint, Istenhez Való igaz Meg-
 térésünknek nagy titkát. Jeremias Propheta szavaiban.
 (mellyekben Baruchnac parancsola) fundálóc a' mi tanúsá-
 gunkat, mely ez lón: *Nem elég az igaz Meg-térésre az bűnt*
embernec csak meg-ismérni, csak bántodni azon, sőt csak meg-
wallani-is azt, sőt csak könyörögni-is a' bocsánatért; hanem mind
ezek felet, kívántatic igaz valóságos meg-változás, gonoszbol
jora. Mellyet derék hiteles bizonyításokkal meg-állasván,
 előnkben adattatéc 1. mely veszedelmessen légyen tehát
 azoknac dolgoz, a' kik, nem hogy változnának valami-

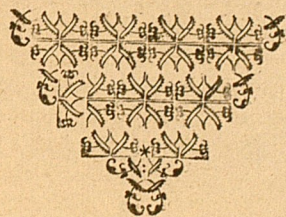
Istenhez- való igaz Meg-térés.

gonoszból jóra; de még csak nem-is ismétie bűnöket; vagy ha ismétie-is, olyanoc mint a kemény kővec, meg né lehetődne magokban, nem szánja bánja azt, hanem még dicsekedne véle. 2. Kárhoztatá ezen tudomány azokat is, s' egyszer s' mind oktatá-is, a kik az Isten haragjával való fenyegetésekre ezekben veszik ugyan bűnöket, meg hatódnak, illetődnek, keferegnék azon, meg-valja alázatosan, reménkednek is sürűven Istennek a' bocsánatért; de nincs gondjoc arra hogy szokott gonosz utjokat el-hagynak, és valósággal meg-jobbétanák életeteket. Kik ha úgy nem akarnak járni, mint a' veszedelmes tengeren, által vezetett emberek, kik osztán a' parthoz közel szenyvednek hajó-törést; tovább igyekezzenek menni: mely intéf-is lón a' Harmadik Haszon; tudnia-illie, hogy ha igazán meg-akarunk térni, ne elégedjünk-meg a' Poenitentia tartásnac csak az első részével; hanem mindennek felett azon igyekezzünk, hogy valósággal meg-is változhaszunk, gonoszból jora. Melynek titkos nagy Mesterfégét, az Istennek szent Igéjéből, úgy hiszem elég meg-érthetően s' világosan ki-adám. Melyet hogy nem elég légyen csak egyszer végben vinni; hanem telyes egész életünkben, szüntelenül kellyen magunkat abban gyakorlani, erősen meg-bizonyítám. Harmadszor, erős és hathatós Mozdító, vagy indító okokat-is számlálék: és Végezetre az igaz Meg-térésnek csálhatatlan Jeleit-is meg mutogatám, meg-csalatkozhatatlanságnak, és álhatalos s' örökös vigasztalásnak okáért.

Az Istennek amaz erős tudomány tételivel rekesztém Deut. 30. bé beszédemet: *Meg-lássad, imé adtam tenéked elődben ma, 15. 19. életet s' jót; ismét halált és gonoszt.* Vagy a' mint alább szoll ő szent Fellege: *Bizonyosságnal hívom ti ellenetec ma, a' mennyet és földet,*

Istenhez- való igaz Meg-térés.

és földet, hogy halált és életet adtam előtökben, áldást és átkot, választás ad annakokáért az életet, hogy élhes mind te, mind a' te magod. Ha meg nem térte, (általában mondja a'ki Idvezi-tőnc az sententát) mindnyájan el-vesztet. A' hitetlen pedig Luc. 13. 3. ha megátérne minden ő bűneiből, melyeket cselekedet --élve él, Fzech. 18. 22, 23. meg nem hal. Semmi gonoszságáról melyeket cselekedet, emléket nem létsen: az ő igazságban melyben magát gyakorolja, él. *Avagy gyönyörködöm-e valami képpen a' hitetlennek halálában, azt mondja az Ur Isten: Nemde inkább ha meg-térne az ő utáról, hogy éljen.* Légyen! Légyen!

RMK D. 936.

ÖTÖDIK JAJ, ES SIRALOM.

Mellyel

Szegény csak nem el-fogyott, lelkében el-foj-
lódott MAGYAR NEMZETET, minapi amaz ő meg-
síráthatatlan s' váratlan nagy ROMLASABAN; mi-
dön az egész ERDELYI TABOR az Urakkal és Nemes-
séggel, el-múlt Juniusnac végén, 1657-ben, PODOLIÁBAN,
a színes békeségő Szomszédoknac álnokságoc miat. a' teméntelen
sők csunya, pradával élő tolvai TATAR: AGTOL véletlenül meg-
híttvén, és sokkúig fáraztatván, végtére csalárd meg-bekéllés-
nec színe alatt, alattomban környúl véltvén, s' meg-is gőz-
vén, (oh nagy Isten!) nyás s' csorda módjára, hajtattott-el a' ki-
beszélhetetlen gyulázatos és kegyetlen rabságra; siratta s' sirattat-
ta, és már ez utanna s' abból ki-jövő, jöhető számtalan vesze-
delmiért, annyival is inkább siratja, sirattatja: egyszer s'
mind mentől hamarébb- való igaz Meg-téréste ser-
kengette, serkengeti,

MEDGYESI PÁL.

Predicálotta 2. és 9. dic 7br. 1657-ben Sáros Pataki Egy-
házban, és ez szomorú alkalmatossággal hirdettetése
Bőjti némely Pradicációkkal, s' könyörgéssel
egyetemben ki bocsátotta.

Nyomtatott S. Patakon, 1658.